

Fejedelmek ajándéka

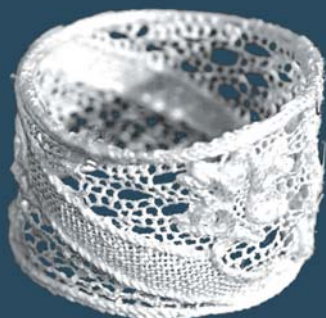
Ha valaki azt keresi, milyen közös jellemzőt találhatunk II. Erzsébet brit uralkodó, Hitachi japán hercegnő és a japán császárné, Jordánia királynéja, II. János Pál pápa és a ciprusi elnök felesége között, csupán egyetlen dologra gondolhatunk: mindannyian halasi csipkét vehettek át a magyar állam ajándékaként.

zöttük lévő teret pedig a szövő- és a huroköltés több mint 60 változatával töltik ki. Egy-egy csipkét két külön szakma művelője hozza létre: a minta körvonalait a kontúrozó alkotja meg, míg a csipkevarró munkája nyomán öltések borítják a teljes felületet. Mivel több mint öt tucatnyi öltésből szabadon választhatják ki a feladat megoldásához legjobban illőket, nincs két azonos kézimunka! A tevékenység bonyolultságát szeretném egy-két számadattal érzékeltetni: egy 2,5-3 centiméteres halasi csipkén 4-5 órán keresztül dolgoznak, míg egy nagyobb, 50-60 centiméter átmérőjű terítő

– A halasi csipkét, ami 2004 óta hungaricum, – mondja büszkén *Kiliti Zsuzsa*, a **Halasi Csipkeház** igazgatója. – 107 éve varrják Kiskunhalason. Születését a gimnázium akkori lelkes rajztanárának, *Dékáni Árpádnak* köszönheti, aki egy új csipkefajta létrehozásán fáradozott: eredeti magyar mintákat álmódott, és új technikával kívánta ezeket megvalósítani. Ehhez nagyszerű segítőtársra talált *Markovits Máriában*, aki kidolgozta a más varrott csipkékhöz nem hasonlítható eljárást. Eszerint a motívumok körül határozott, erős kontúr látható, a kö-

megalkotásához akár 4500-5000 munkaóra is szükséges! 1935 óta – elismerve a termék egyediségét – a halasi csipke védjegyjelvényben részesül: minden azóta készített kézimunkán megtalálható a három, egymáson keresztbe fektetett hal ábrája.

– *Mi az ön által irányított Halasi Csipkeház feladata?*

– A nemzetközi hírű, turistalátványosságként is jegyzett Csipkeházat 1935-ben avatták fel. Az intézmény célja a halasi csipke és motívumainak, terveinek, öltésfajtáinak gyűjtése, megőrzése, s varróműhely biztosítása az addig szétszórtan dolgozó varrónőknek. A csipkevarrók ma a Halasi Csipke Közalapítvány munkatársai. Munkájukat, akárcsak a Csipkemúzeumban több mint száz esztendő legszebb pro-

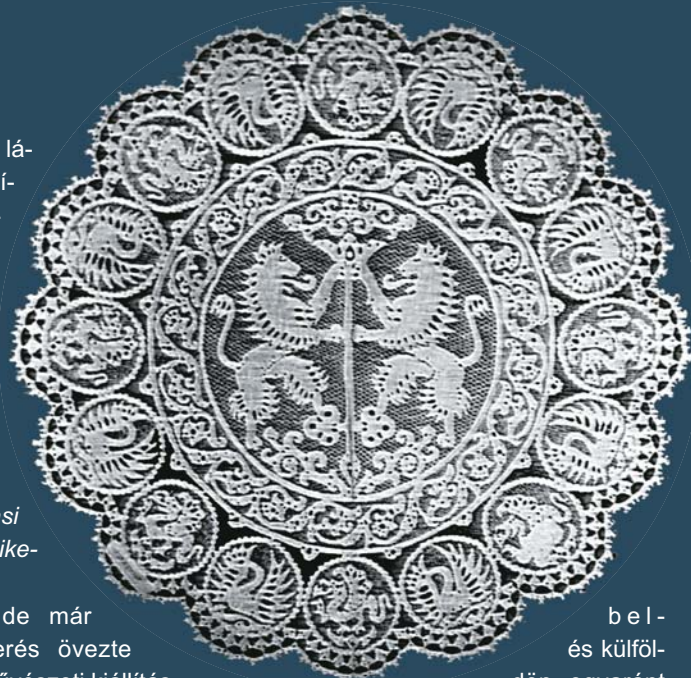
duktumait, – a Csipkeház látogatói megtekinthetik. Szívesen fogadunk csoportokat, számukra magyar, német, angol és francia vezetést tudunk biztosítani, igény esetén ebédet és borkóstolót is szervezünk. Konferenciatermünk 120 vendéget fogadhat.

– *Melyek voltak a halasi kézművesek legnagyobb sikerei?*

– Szinte hihetetlen, de már 1903-ban rangos elismerés övezte munkájukat: a hazai Iparművészeti kiállítás aranyérmét nyerték el. 1904-ben komoly lépést tett a csipke a világhír felé: az egyesült államok-beli St. Louisban rendezett Világkiállításon a nagydíjat érdemelte ki, s megkapta az 1958-as Brüsszeli Világkiállítás nagydíját is. Csipkével ajándékozták meg IV. Károlyt és Zita királynét, Julianna holland királynő nászajándékként Halasról kapott egy csodálatos csipketerítőt, melynek motívuma az ő nevét viseli. Egy 150 centiméter átmérőjű terítővel köszöntötte „a hálás magyar nép” Sztálint születésnapján, 1950-ben. A korra jellemző, hogy a hatalmas munkát mindössze egy éjszaka alatt kellett megtervezni...

– *Mivel készülnek 2009-re?*

– Mint ismeretes, ez az esztendő a Kulturális Turizmus Éve! Ez indított bennünket, hogy a halasi csipkét, a magyar kulturális örökség e remekét népszerűsítsük és olyan piacokon, mint a turizmus és a divat, hangsúlyosan bemutassuk. Szeretnénk ennek a világon egyedülálló iparművészeti alkotásnak nem csak a szépségeire rámutatni, hanem 21. századi küldetését is meghatározni, a mindennapokban betöltött gazdag értékesítési lehetőségeit feltárni, és

bel- és külföldön egyaránt megismertetni! Mészáros

Éva divattervező 2001-es kiállítása bizonyította, hogy csipkénk ruhadíszként is megállja a helyét. A divathoz való kapcsolódás következő lépése a sterling ezüstbe foglalt csipke, mely gyűrűben, hajdíszben, vagy akár nyaklánc díszeként modern kiegészítőnek tekinthető. A csipke faliképek, álló asztali képek, az elegáns tálcák csipkedíszítményei a lakáskultúrát gazdagítják. Egyedi rendelésként családok címerüket, cégek, szállodák logójukat, egyházak jelképeiket készíttetik el halasi csipkéből.

